

[illegible]

Др Бобана Чегар, доцент

ТЕКУЋА ИМОВИНА

Очекује се да ће бити продата или утрошена кроз стандардне пословне операције у року од једне године

Актива

Биланс стања

Пасива

Стална имовина

Текућа имовина

1 Залихе, стална сре. намијењена продаји

- 10 – Залихе материјала
- 11 – Залихе недовршене производње и услуга, полупроизвода
- 12 – Залихе готових производа
- 13 – Залихе робе
- 14 – Стална средства намијењена продаји
- 15 – Дати аванси

2 Кратко. потраживања и пласмани и готовина

- 20 – Потраживања по основу продаје
- 21 – Потраживања из специфичних послова
- 22 – Друга краткорочна потраживања
- 23 – Краткорочни финансијски пласмани
- 24 – Готовински еквиваленти и готовина
- 27 – ПДВ
- 28 – АВР и одложена пореска средства
- 29 – Губитак изнад висине капитала

Сопствени капитал

Резервисања и обавезе

ЗАЛИХЕ

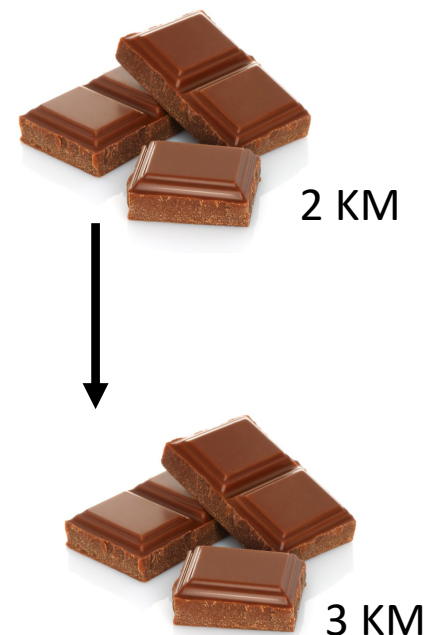
Материјал

Готов производ

Роба

МАТЕРИЈАЛ

... обухвата сву имовину која се у процесу производње троши као предмет рада, али и помоћни непроизводни материјал, гориво и мазиво, ситан инвентар, амбалажа, аутогуме и отпацци

- 100   Обрачун наставке материјала, рез. дијелова, алата и инвентара
- 101   Материјал за израду учинака у складишту
- 102   Резервни дилови у складишту
- 103   Алат и инвентар и ХТЗ опрема у складишту
- 104   Алат и инвентар у употреби
- 105   Бесповратна амбалажа
- 106   Материјал на путу, обради и доради
- 108   ИВ материјала, резервиних дилова, алата и инвентара

МАТЕРИЈАЛ

Финансијско
књиговодство

Материјално
књиговодство

Магацинско
књиговодство

- Синтетичка евиденција, по вриједности
- Аналитичка евиденција, по врсти, количини и вриједности
- Аналитичка евиденција по врсти и количини

НАБАВКА МАТЕРИЈАЛА

Бруто
фактурна
вриједност

-

Попуст одобрен
директно по
фактури

=

Нето
фактурна
вриједност

+

ЗТН

=

Набавна
вриједност

Књижењу пријема материјала претходи
израда калкулације која се обично ради на
пријемници материјала

:

Набавна
цијена

=

Количина

НАБАВКА МАТЕРИЈАЛА

По стварним
набавним
вриједностима

- Стварна ФВ
- Стварни ЗТН

По комбинованим
набавним
вриједностима

- Стварна ФВ
- Планирани ЗТН

По планским
(обрачунским)
набавним
вриједностима

- Планирана ФВ
- Планирани ЗТН

Да ли залихе смијемо исказати по планираним
вриједностима?

НАБАВКА МАТЕРИЈАЛА

Шта се дешава када планирана набавна вриједност није једнака стварној набавној вриједности?

Стварна набавна
вриједност

-

Планска набавна
вриједност

=

Одступање од
планских набавних
вриједности

Којој врсти рачуна
припада рачун Одступање
планских набавних
вриједности?

Негативног карактера

Стварна > Планске
Дугује приликом набавке

Позитивног карактера

Стварна < Планске
Потражује приликом набавке

НАБАВКА МАТЕРИЈАЛА

1. Од добављача "Чоко сан" купљено је 100 кг чоколаде по цијени од 10 КМ (без ПДВ) по кг. Трошкови превоза су 20 КМ. Материјал (чоколада) ускладиштен је по стварним набавним цијенама.

Р. бр.	Датум	Опис	Позив	Износ	
				Дугује	Потражује
1.	х.х.	Обрачун набавке материјала ПДВ у улазним фактурама Добављачи у земљи <i>-За набавку материјала-</i>	1000 2700 4320	1.000 170	1.170
1а.	х.х.	Обрачун набавке материјала ПДВ у улазним фактурама Добављачи у земљи <i>-За набавку материјала, ЗТН-</i>	1000 2700 4320	20 3,4	23,4
16.	х.х.	Материјал Обрачун набавке материјала <i>-За ускладиштење материјала-</i>	1010 1000	1.020	1.020

НАБАВКА МАТЕРИЈАЛА

1. Од добављача "Сунце" набављене су двије врсте материјала и то материјала А 500 ком по цијени од 5 КМ без ПДВ и материјала Б 1.000 ком по цијени од 10 КМ по комаду, без ПДВ. Трошкови превоза су 100 КМ без ПДВ и дијеле се сразмјерно количини, а трошкови осигурања износе 200 КМ и дијеле се сразмијерно вриједности. Материјал се води по планским цијенама и то 8 КМ за материјал А и 13 КМ за материјал Б.

Материјал	Кол.	Ј.мј.	БФЦ	БФВ	Рабат	НФВ	ЗТН - ТП	ЗТН - ТО	НВ	НЦ	Одступање	ПВ	ПЦ
А	500	ком	5	2.500	0	2.500	33	40	2.573	5,15	1.427	4.000	8
Б	1.000	ком	10	10.000	0	10.000	67	160	10.227	10,23	2.773	13.000	13
Укупно	1.500			12.500	0	12.500	100	200	12.800		4.200	17.000	

НАБАВКА МАТЕРИЈАЛА

... наставак

Р. бр.	Датум	Опис	Позив	Износ	
				Дугује	Потражује
1.	х.х.	Обрачун набавке материјала ПДВ у улазним фактурама Добављачи у земљи <i>-За набавку материјала-</i>	1000 2700 4320	12.500 2.125	14.625
1а.	х.х.	Обрачун набавке материјала ПДВ у улазним фактурама Добављачи у земљи <i>-За набавку материјала, ЗТН-</i>	1000 2700 4320	100 17	117
1б.	х.х.	Обрачун набавке материјала Добављачи у земљи <i>-За набавку материјала, ЗТН-</i>	1000 4320	200	200
1в.	х.х.	Материјал Обрачун набавке материјала Одступање планских врије. <i>-За ускладиштење материјала-</i>	1010 1000 1019	17.000	12.800 4.200

СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАЈЕВИ У ВЕЗИ СА НАБАВКОМ МАТЕРИЈАЛА

НЕФАКТУРИСАНИ МАТЕРИЈАЛ

Ради се о случајевима кад је материјал купљен и запримљен у складиште, а добављач за материјал још није испоставио своју фактуру. У овим случајевима би се приликом књижења набавке, умјесто конта 4320, користио конто 4321 – Обавезе за нефактурисане набавке (треба уочити да и један и други припадају истом синтетичком рачуну);

МАТЕРИЈАЛ НА ПУТУ

Обрнут случај: фактура добављача примљена а материјал још није стигао. Набавка би се књижила уз помоћ аналитичког рачуна чији је назив: Материјал на путу а који припада синтетичком конту 101 – Материјал у складишту.

МАТЕРИЈАЛ У ОБРАДИ И ДОРАДИ

Евиденција о материјалу који се налази у обради и доради успоставља се на нивоу посебних аналитичких рачуна у оквиру синтетичког конта 101 – Материјал у складишту.

РОБА

Роба је облик имовине (текуће имовине – залихе) који се набавља по једној цијени и по правило продаје даље у непромијењем облику по вишој цијени.

2 KM

3 KM

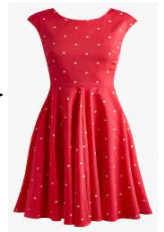
60 KM

70 KM

30 KM

50 KM

- 130 – Обрачун набавке робе
- 131 – Роба у складишту
- 132 – Роба у стоваришту (у veleprodajnim објектима)
- 133 – Роба у малопродајним објектима
- 134 – Роба у транзиту
- 135 – Роба на путу
- 136 – Роба у обради и доради
- 137 – Роба дата за комисиони и консигнациону продају
- 139 – Исправка вриједности робе

РОБА

Финансијско
књиговодство

Робно
књиговодство

Магазинско
књиговодство

- Синтетичка евиденција, по вриједности
- Аналитичка евиденција, по врсти, количини и вриједности
- Аналитичка евиденција по врсти и количини

НАБАВКА РОБЕ

По стварним
набавним
вриједностима

- Роба у складишту
- 1310
- $\text{ФВ} + \text{ЗТН} = \text{НВ}$

По veleпродајним
вриједностима

- Роба у veleпродаји
- 1320
- $\text{НВ} + \text{У. РУЦ} = \text{ВПВ}$

По малопродајним
вриједностима

- Роба у малопродаји
- 1330
- $\text{ВПВ} + \text{У.ПДВ} = \text{МПВ}$

Каква је практична употреба рачуна Роба у складишту?

НАБАВКА РОБЕ

Бруто
фактурна
вриједност

-

Попуст одобрен
директно по
фактури

=

Нето
фактурна
вриједност

+

Зависни
трошкови
набавке

= НВ

Набавна
вриједност

+

Укалкулисана
РУЦ

=

Велепродајна
вриједност

:

Количина

= ВПЦ

Велепродајна
вриједност

+

Укалкулисани
ПДВ

=

Малопродајна
вриједност

:

Количина

= МПЦ

Књижењу пријема робе претходи израда калкулације

НАБАВКА РОБЕ

Ако се имовина исказује по набавним цијенама (вриједностима) да ли смијемо да робу евидентирамо по продајним?

Стварна набавна
вриједност

<

Велепродајна
вриједност

<

Малопродајна
вриједност

1329 – Укалкулисана РУЦ робе у
велепродаји

1339 - Укалкулисана РУЦ робе у малопродаји и 1335 - Укалкулисани ПДВ
робе у малопродаји

НАБАВКА РОБЕ

1

Како се понашају корективни рачуни рачуна роба?

2

Да ли је РУЦ чиста зарада предузећа?

3

Да ли је укалкулисани ПДВ исто што и улазни ПДВ?

4

Да ли је дозвољен пренос из veleпродаје у малопродају у обрнуто?

5

Шта се дешава ако предузеће одлучи да повећа или смањи продајну цијену?

НАБАВКА РОБЕ

1. Од добављача "Чоко сан" купљено је робе и то 100 кг чоколаде по цијени од 10 КМ (без ПДВ) по кг. Трошкови превоза су 20 КМ. Роба (чоколада) се води по veleprodajним цијенама, а стопа РУЦ је 20%.

Р. бр.	Датум	Опис	Позив	Износ	
				Дугује	Потражује
1.	х.х.	Фактурна вриједност робе ПДВ у улазним фактурама Добављачи у земљи -За набавку робе-	1300 2700 4320	1.000 170	1.170
1а.	х.х.	Фактурна вриједност робе ПДВ у улазним фактурама Добављачи у земљи -За набавку робе, ЗТН-	1300 2700 4320	20 3,4	23,4
16.	х.х.	Роба у veleprodaji Ук. РУЦ робе у veleprodaji Фактурна вриједност робе -За ускладиштење робе-	1320 1329 1300	1.224	204 1.020

НАБАВКА РОБЕ

Од добављача "Сунце" набављене су двије врсте робе и то робе А 500 ком по цијени од 10 КМ без ПДВ и робе Б 1.000 ком по цијени од 23,4 КМ по комаду, са ПДВ. Трошкови превоза су 100 КМ без ПДВ и дијеле се сразмјерно количини. Роба се води по малопродајним цијенама при чему је стопа укалкулисане РУЦ за обе врсте робе 15%.

Роба	Количина	Јед.мј.	БФЦ	БФВ	Рабат	НФВ	ЗТН - ТП	НВ	У. РУЦ	ВПВ	У. ПДВ	МПВ	МПЦ
А	500	ком	10	5.000	0	5.000	33	5.033	755	5.788	984	6.772	14
Б	1.000	ком	20	20.000	0	20.000	67	20.067	3.010	23.077	3.923	27.000	27
	1.500			25.000	0	25.000	100	25.100	3.765	28.865	4.907	33.772	

НАБАВКА РОБЕ

... наставак

Р. бр.	Датум	Опис	Позив	Износ	
				Дугује	Потражује
1.	х.х.	Фактурна вриједност робе ПДВ у улазним фактурама Добављачи у земљи <i>-За набавку робе-</i>	1300 2700 4320	25.000 4.250	29.250
1а.	х.х.	Фактурна вриједност робе ПДВ у улазним фактурама Добављачи у земљи <i>-За набавку робе, ЗТН-</i>	1300 2700 4320	100 17	117
16.	х.х.	Роба у малопродаји Фактурна вриједност робе Ук. РУЦ робе у малопродаји Ук. ПДВ робе у малопродаји <i>-За ускладиштење робе-</i>	1330 1300 1339 1335	33.772	25.100 3.765 4.907

СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАЈЕВИ У ВЕЗИ СА НАБАВКОМ РОБЕ

1. НЕФАКТУРИСАНА РОБА

Ради се о случајевима кад је роба купљена и запримљена у складиште, а добављач за робу још није испоставио своју фактуру. У овим случајевима би се приликом књижења набавке, умјесто конта 4320, користио конто 4321 – Обавезе за нефактурисане набавке (треба уочити да и један и други припадају истом синтетичком рачуну);

2. РОБА НА ПУТУ

Обрнут случај: фактура добављача примљена, а роба још није стигла. Набавка би се књижила уз помоћ аналитичког рачуна у оквиру рачуна 135 – Роба на путу

3. РОБА У ОБРАДИ И ДОРАДИ

Евиденција о роби која се налази у обради и доради успоставља се на нивоу посебних аналитичких рачуна у оквиру синтетчког конта 136 – Роба у обради и доради.

ИНТЕРНО КРЕТАЊЕ РОБЕ

Половина робе А, из претходног задатка, пренесена је из малопродајног у veleпродајни објекат. Стопе РУЦ у veleпродаји су исте као у малопродаји.

Р. бр.	Датум	Опис	Позив	Износ	
				Дугује	Потражује
1.	х.х.	Роба у veleпродаји Ук. РУЦ робе у малопродаји Ук. ПДВ робе у малопродаји Роба у малопродаји Ук. РУЦ робе у veleпродаји <i>-За интерно кретање робе-</i>	1320 1339 1335 1330 1329	2.894 377,5 492	3.386 377,5
↓ ↓ ↓					
1.	х.х.	Роба у малопродаји Роба у veleпродаји Ук. РУЦ робе у veleпродаји Ук. РУЦ робе у малопродаји Ук. ПДВ робе у малопродаји <i>-За интерно кретање робе-</i>		-3.386 2.894	377,5 -377,5 -492

НИВЕЛАЦИЈА ЦИЈЕНА

Састављен је записник о измјени цијена у малопродајном објекту и утврђено да је за робу Б цијену треба смањити са 27 KM на 25 KM.

Р. бр.	Датум	Опис	Позив	Износ	
				Дугује	Потражује
1.	х.х.	Роба у малопродаји Ук. РУЦ робе у малопродаји Ук. ПДВ робе у малопродаји -За нивелацију цијена-	1330 1339 1335	-2.000	-1.709,5 -290.5